

Van Ticaret ve Sanayi Odası

Fire ve Zayıf Oranları

ET ÜRÜNLERİ FİRE VE ZAYİAT ORANLARI	Canlı hayvanların alım satımı esnasında		
	Koyun-Keçi	%5	
	Kuzu	%3	
	Siğir-Dana-Manda	%8	
	Canlı hayvanların kesim işlemleri sonucunda		
	Koyun	%43-47	Kuyruk ve böbrek sakatları
	Kuzu	%45-50	
	Dana-Karkas	%50-55	
	Siğir-Manda	%45-50	Kuyruksuz böbrek ve sakatat
	Kesimi yapılmış koyun ve kuzuda iç yağ miktarı	%3-7	
	Kuyruk yağı	%10-17	
	Soğutma fireleri		
	Koyun	%4	
	Siğir-Dana	%2-3	
	Kesimi yapılmış dana ve siğir etlerinde kemik oranı	%18-28	
	Dondurulmuş tavuk ve piliçlerde çözülmeden kaynaklı	%3-5	
	Kemikli siğir etinin şoklanması esnasında	%3-4	
	Kemikli koyun etinin şoklanması esnasında	%4-5	
	Canlı tavuk ve piliç taşınmasında	%4-6	
	Kesilmiş tavuk ve piliçlerin perakendeciye ulaşımında	%2-3	
HAYVAN YEMLERİ SATIN ALMADAN SATIŞA KADAR	Razmol	%0,3	
	Kepek (kırmızı)	%0,3	
	Kepek (kuru)	%0,1	
	Kepek (çıplak)	%0,7	
	Kepek	%0,3	
	Yağlı küspe	%0,5	
	Arpa	%0,2	
	Yulaf	%0,2	
	Kırıntı	%0,2	
	Kırma	%0,2	
	Toz	%1	
	Keten küspesi	%2	
	Tavuk yemi	%0,3	
	Piliç yemi	%0,3	
	Civciv yemi	%0,3	
	Süt ineği yemi	%0,3	
	Civciv yemi toz	%0,2	
	Piliç yemi toz	%0,2	
	Tavuk yemi toz	%0,2	
	Süt ineği yemi toz	%0,2	
YUMURTA	Buzhane sonrası satış sürecinde	%8-10	
	Satışta (sonbahar-kış dönemi)	%8	
	Çatlak çürük kaynaklı (yaz ayları)	%10	
	Satış-pazarlamada	%4-5	

SÜT	Yoğurt imalatında (90 derece)	%6
	Tam yağlı inek sütü kaynatılmada	%5-10
	3 gün veya 1 haftada tüketilmesi gereken pastörize sütün üretiminde satış sonrası firesi	%5
	Pastörize süt dolum/nakliye	%5
	Şişe/günlük kutu süt iadesi	%5
	UHT süt dolumu ve toptancı satışı	%3-5
	Süt toplama/nakliye aşaması	%5
	Üretim safhası	%5
	İnek sütünde; inek memesinde	%6-8
BALIK	Toptan balık noktalarında; kısa süreli satışta	%1-5
	Uzun süre toptan satış noktalarında kalan balıklarda	%10-40
	Perakende satışta; canlılık balıkta	%2
	Dışarıdan ithal edilen balıklarda (stres ve hastalık kaynaklı)	%30-50
	İthal balıkların mağaza satışlarında	%30-40
	İç organ-kafa-kılçık çıkarımında	%40-50
EKMEK	Üretim ve sevk esnasında üretim pazarlama ve satışta	%3
	Üretim-pazarlama-dağıtımda	%3
	Ekmek yapımında kullanılan işletme malzemesinde (elektrik-doğalgaz-odun)	%15
	Ambalaj malzemesinde (kağıt-poşet)	%3
	Endüstriyel ekmeğin satılmaması nedeniyle	%5-6
	Pide çeşitlerinde (kıymalı-kuşbaşılı)	%1-1,5
	Pide lavaş üretimi ve satışında	%1-1,5
UN	Stoklanmasında (ısı kaynaklı)	%5
HUBUBAT	Arpa ve buğday (muhafazada ısı kaynaklı)	%5-6
YOĞURT	Vakumlu cihazlarda imalat esnasında	%25
	Kaynamış sütte (kuruluktan dolayı)	%10
	Kaynamış sütte	%12
	Vakumlanmış yoğurtta	%15
PEYNİR	100 kg süttten; 9-10 kg kaşar elde edilir	
	100 kg süttten 8-9 kg beyaz peynir elde edilir	
	80 kg koyun sütünden 10 kg peynir elde edilir	
	120 kg inek sütünden 17 kg peynir elde edilir	
SEBZE-MEYVE ÜRETİM (ilimizdeki fire sebepleri; yere düşme, hastalık, mantarlanma, mevsimsel etki, karga ve büyükbaş hayvanların tahrip etmesi)	Domates	%15-20
	Yeşil fasulye- yeşil soğan- turp-maydanoz-nane	%10
	Marul	%20
	Kabak	%15
	Elma-kayısı-kiraz-armut	%20-30

OTO YEDEK PARÇALARI (muhafaza esnasında; rutubet, nem, kuru ortamlardan kaynaklı)	Oto ampulü	%5
	Oto far, stop lambaları, aynalar	%3
	Oto elektrik aksamı	%2
	Aksesuar	%3
	Motor aksamı	%2
	Aktarma organları	%1
	Şasi-karoseri aksamı	%1
	Kaporta parçaları	%3
	Rulman	%2-3
	Bilye-tane bilye (rutubet, paslanma saçılıp dağılmadan kaynaklı)	%3
	Rulman yatağı	%3
	V kayışı	%3-5
	Tekerlek	%1
	Keçe	%3
	Masura tane	%4
	Kauçuk pasapas-plastik ürünler-oto dış örtüler vb.	%1
	Tasarruflu ampul ve lambalar	%1
	Oto parfüm ve kokular	%1-2
	Hava ve atom filtre elemanları iç ve dış muhafaza saçları	%45,5
	Mazot filtre kapağı	%27,8
	Eleman filtre iç ve dış muhafaza saçları	%25,9
	Hazır sırt kauçuğun lastik çevresinde uyumsuzluğunda	%2
Antifriz	%1	
AKÜ Hurda olarak alım-satım esnasında (Nakliye, stoklama, rutubet nem kaynaklı)	Akü toprağı	%5
	Akü	%5
	Yeni akü	%1
	Hurda akü	%5
ŞASİ KAROSERİ	Kapı camı kaldırma mekanizması imalatında	%2
MADENİ YAĞLAR	Nakliye, depolama, iklim farklılıkları	%1
MOBİLYA	Mobilya imalatı; profil demir-ahşap iskelet- sünger- kumaş	%15
	Elyaf-suni der- astar silikon-yapıştırıcı	%5
	Laminat	%10
	Suntalam	%12
	Kenar bant	%10
	Tutkal	%7
	PVC folyo	%12
	MDF lam	%10
	Tutkal	%7
ELEKTRONİK KAHVERENGİ EŞYA	İthalat, depolama, nakliye esnasında	%4
ELEKTRİKLİ EV ALETLERİ Ütü-karıştırıcı-robot vb.	Stoklamada	%1
	Satış pazarlama	%2
	Sevkiyat	%1

ELEKTRİKLI EL ALETLERİ (depolama-taşıma)	Matkap, testere, karot makinesi vb.	%1
ZÜCACİYE	Cam, seramik, porselen mamuller/toptan	%4-5
	Cam, seramik, porselen mamuller/perakende	%3-4
PERAKENDE TÜKETİM MADDELERİ (nedenler; Vakumlanma, patlama, dağılma, delinme, nemlenme, bekleme, hijyenik niteliklerin kaybedilmesi)	Konserve (vakumlanma, patlama)	%1-2
	Pirinç	%1-2
	Yeşil mercimek	%1-2
	Nohut	%1
	Bulgur	%2-3
	Nişasta	%3
	Şehriye	%1
	Çay	Ambalajda yok
	Pirinç unu	%1
	Tuz	%1,5
	Toz şeker	%1
	Un	%1-2
	Tereyağı	%2
	Beyaz peynir	%10
	Kaşar peyniri	%4-5
	Tulum peyniri	%5-8
	Gravyer peyniri	%4-8
	Zeytin	%1
	Salça	%10
	Ayçiçeği yağı	%10
Toz deterjan	%1-2	
Krem deterjan	%1	
Balık-et-tavuk	%1-1,5	
MANAV ÜRÜNLERİ (ezik, çürük, kartlaşmış, hijyenik niteliğini yitirmiş, küçük ve büyüklerin ayıklanmasından, dış ve iç yaprakların ayıklanmasından, sararma, ezilme ve ısı kaynaklı)	Çarliston biber	%15
	Sivribiber	%15
	Dolmalık biber	%15
	Salatalık	%15
	Patlıcan	%15
	Patates	%3-5
	Kabak	%15
	Bamya	%15
	Domates	%15
	Bezelye	%15
	Lahana	%25
	Pırasa	%25
	Ispanak	%25
	Marul	%25
	Soğan	%3-5
	Üzüm	%3
Muz	%5	

KÂĞIT	Temizlik kâğıtları üretiminde	%3
	Toptan ve perakende satışlarında	%3
	Stoklama esnasında	%1
KIYMETLİ METAL	Kıymetli madenlerin işlenmesinde	%0,5-1
	Madenlerin el işlemesi/taş hariç	%1
	Alyans ve düz altın işlerinde	%2,5
	Adi taşlar-müzeyyen mücevherat	%5
	Kıymetli mücevherat nispetinde	%10
KUYUMCULUK	22 ayar bilezikte	%0,5
	14-18 ayar yaldızlı ürünlerde	%4
	14-18 ayar cilalı ürünlerde	%4
	Dökümden elde edilen 18-14-12 ayarda	%2
TEKSTİL VE SPOR MALZEMELERİ	Eşofman-forma-tişört (kumaş firesi)	%5-6
TIBBİ MALZEME (kırılma, dökülme, üretim, satış, depolama)	Belçika menşeli termoplast medikal alçılar	%5
	Kimyasal malzemeler ambalaj değişimi, bekletilme, yeni mamullerin çıkması	%6
	Cam ambalajlı ürünlerde	%10-15
	Cihazlarda	%5
	Tıbbi sarf malzemelerde satışta	%10
	Tıbbi malzemeler dış ürünleri	%7
	Ecza deposu ve tıbbi zirai malzemeler	%4-7
ÇİMENTO TUĞLA DEMİR (indirme, bindirme, nakliye, mevsimsel şartlar)	Tuğla imalat	%18-20
	Tuğla nakliye	%7-10
	Çimento patlama dökülme	%1
	Çimento nakliye	%7-9
	Çimento depolama	%1
	Dökme çimento üretimi	%10
	Toptan torbalı çimento satışı	%1
MERMER	Blok mermer işlenmesi üretimi	%25-30
	Kenar kesme, traşlama, düzeltme	%5-8
	İnşaatta monte edilme, düzenleme, temizleme	%10
	İşlenmiş temizlenmiş mermerin taşınması, yüklenmesi, indirilmesi, montajı	%5-15

YAŞ SEBZE-MEYVE İTHALATI (Kara taşıtlarında oluşan fire ezilme, çürüme, kartlaşma, ezik, çürük, ayıklama)	Muz- elma-armut-çağla-badem-erik-nar-kestane-ayva-yenidünya-kivi-avokado	%6
	Narenciye (portakal, mandalina, limon vb)	%8
	Kayısı-kiraz-vişne-şeftali-nektarın	%10
	İncir-üzümler-hurma-kavun-karpuz-çilek-ahududu-böğürtlen-dut vb.	%12
	Diğer toplam meyve fire ortalaması	%10
	Patates- kuru soğan- kuru sarımsak	%4
	Domates	%8
	Taze soğan- pırasa- lahana- karnabahar-brokoli- marul- havuç- şalgam- turp- fasulye-salatalık- bezelye- kabak- semizotu-maydanoz- asma yaprağı- kereviz- kornişon-bakla- patlıcan ıspanak- pazı- nane vb.	%12
	Burada olmayan toplam diğer sebzeler için	%12
KÖMÜR	Kömürün gemiden nakliyesi, stoklama, eleme, arındırma, torbalama, tüketiciye ulaşımı	%4-6
	İlimizde torbalama olduğu için satışta	%6-8
ODUN	Yaş, kuru, ince veya kalın kesiminde (1 tonda)	80-100 kg
	Karışık cins yakacak odunlar, yaz mevsimi depoda bekletilmesi ve kesimi	%15
	Meşe azmanı odun, bir yaz mevsimi depoda bekletilmesi, kesilerek satışa sunumu	%20
	Tomruk parçalanarak satışı esnasında	%25
	Kesilmiş odun alım-satımı yapan mahrukatçılarda satın alınıp depolananlarda kuruma vesaire değişimlerde	%10-12

211 farklı alanda ve 283 üründe yapılan araştırmalar neticesinde elde edilen fire oranları; 2014 yılında yapılan meslek komite toplantılarında değerlendirilmiş yönetim kurulu ve meclis onayı ile TOBB'a gönderilmiştir.